

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden**1.1. Produktidentifikator:**

SurePath Preservative Fluid

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Til forskning og analyse.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:

AXLAB A/S

Bygstubben 12 Tlf. 35 43 18 81

2950 Vedbæk Fax 35 43 00 73

Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): torben@axlab.dk

1.4. Nødtelefon:

82 12 12 12 (Giftlinjen - døgnåben alle dage).

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:**

Brandfarlig væske med langtidsvirkninger.

EU (67/548 eller 1999/45): R10

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 3;H226

Ordlyd af faresætninger - se punkt 16.

2.2. Mærkningselementer:

Indeholder: Ethanol, Methanol.

ADVARSEL

H226: Brandfarlig væske og damp.

P210: Holdes væk fra varme/gnister/åben ild/varme overflader. Rygning forbudt.

P233: Hold beholderen tæt lukket.

P280: Bær beskyttelseshandsker/ øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.

P303+P361+P353: VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand.

2.3. Andre farer:Ingen kendte.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2. Blandinger:** Vandbaseret blanding med følgende klassificerede stoffer:

% w/w	Stofnavn	CAS	EF-nr.	Index-nr.	REACHreg.nr.	Stofklassificering	Note
21,7	Ethanol	64-17-5	200-578-6	603-002-00-5	-	EU: F;R11 CLP: Flam. Liq. 2;H225	1
1,1	Propan-2-ol	67-63-0	200-746-9	603-003-00-0	-	EU: F;R11 Xi;R36 R67 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336	1
1,2	Methanol	67-56-1	200-659-6	603-001-00-X	-	EU: F;R11 T;R23/24/25-39/23/24/25 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Acute Tox.3;H301+H311+H331 STOT SE 1;H370	1

1) Stoffet er et organisk opløsningsmiddel.

Ordlyd af faresætninger - se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:

- Indånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfælde:** Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge. **Svære tilfælde:** Bevidstløse lejres i aflåst sideleje med hovedet lavt og holdes varme. Er vejrtrækningen stoppet, gives kunstigt åndedræt. Tilkald straks læge eller ambulance.
- Hud: Forurenede tøj fjernes straks. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Ved hudgener: Søg læge.
- Øjne: Skyl straks med vand eller fysiologisk saltvand. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Ved fortsat irritation: Søg læge.
- Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. **Fremkald ikke opkastning.** Indtræffer opkastning holdes hovedet lavt, for at undgå maveindhold i lungerne. Tilkald straks ambulance.
- Forbrænding: Skyl med vand indtil smerterne er ophørt. Fjern under skylningen ikke fastbrændt tøj fra det forbrændte område. Hvis lægebehandling er nødvendig, fortsættes skylningen, indtil en læge har overtaget behandlingen.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Evt. irritation af lunger, hud og øjne. Indånding kan medføre hovedpine, kvalme, svimmelhed, mavesmerter, dødsghed, synsforstyrrelser, opkastning og i større mængder bevidstløshed og blindhed. Organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader). Ved indtagelse af større mængder kan der opstå kredsløbsforstyrrelser som blodtryksfald og chok samt nyreskader.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Ved bevidstløshed: Tilkald straks læge eller ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler:

Pulver, kulsyre eller vandtåge.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Undgå indånding af røggasser. Ved kraftig opvarmning eller brand dannes giftige gasser: Primært carbonoxider.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Fjern beholdere om muligt eller nedkøl med vand. Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Fjern antændelseskilder. Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Undgå udledning til kloak - se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Mindre mængder opsuges med papir og større mængder med granulat eller lign. Spild, rester m.v. skal opsamles, opbevares og bortskaffes i veltillukket beholder. Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvisning til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

Undgå indånding af dampe. Sørg for effektiv ventilation. Undgå kontakt med hud, øjne og klæder. Skift straks forurenede tøj. Vask straks, hvis huden bliver forurenede. Der skal være adgang til vand, øjenskylleflaske og nødbruser.

Kan bevirke bevidsthedssvækkelse. Stor forsigtighed tilrådes ved bilkørsel og maskinbetjening.

Må aldrig anvendes i nærheden af ild, gnister eller varme overflader. Rygning forbudt. Såfremt arbejdsprocessen er klassificeret iht. At/Beredskabsstyrelsens bestemmelser, skal elektriske installationer m.v. overholde Sikkerhedsstyrelsens bestemmelser.

Normalt anses brand- og eksplosionsfare for effektivt forebygget, når dampkoncentrationen er under 25 % af nedre eksplosionsgrænse. God praksis er højst 10 % af nedre eksplosionsgrænse.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Opbevares i originalbeholderen på et tørt og velventileret sted ved 15-30°C. Adskilt fra uforligelige materialer - se punkt 10.

Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.l.

Brandsikkert. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag. Brandfareklasse: II-2 (21 °C < Flammepunkt < 55°C Blandbar med vand). 1 oplagsenhed = 5 liter.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

AT-grænseværdi (Bek. 507 af 17.05.2011 med senere ændringer):

1000 ppm = 1900 mg/m³ (Ethanol)200 ppm = 490 mg/m³ **H** (Propan-2-ol)200 ppm = 260 mg/m³ **EH** (Methanol)**E** = Stoffet har en EF-grænseværdi **H** = Kan optages gennem huden.

DNEL/PNEC: Ingen CSR.

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Arbejd i stinkskab eller med punktudsugning.

Personlige værnemidler:

Indånding: Åndedrætsværn er ikke nødvendigt, når der arbejdes i stinkskab eller med udsugning. Ved utilstrækkelig ventilation: Anvend godkendt maske (EN140) med gasfilter type AX (brunt mod organiske dampe - lavtkogende). Filtrene har begrænset brugstid (skal skiftes). Læs fabrikantens anvisninger. Ved større koncentrationer anvend luftforsynet åndedrætsværn (EN14594).

Hud: Brug beskyttelsehandsker (EN374) af butylgummi. Gennembrudstid for methanol: ca. 3 timer. Altox har reduceret handskeguidens gennembrudstid med ca. en faktor 3, da standardtesten EN 374-3 er foretaget ved 23°C, mens temperaturen i praksis i handsken er ca. 35°C. Desuden strækkes elastiske handsker ved brug, så handsketykkelsen og dermed gennembrudstiden reduceres. Alternativt benyttes engangshandsker af nitrilgummi, der skiftes straks ved spild på handsken, og hænderne vaskes grundigt med vand og sæbe.

Øjne: Tætsluttende beskyttelsesbriller (EN166) ved risiko for stænk.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Ingen særlige.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:

Udseende:	Klar, farveløs væske
Lugt:	Alkoholagtigt
Lugttærskel (ppm):	Ikke bestemt
pH (20°C):	7,2
Smeltepunkt (°C):	Ikke bestemt
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	86
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ingen tilgængelige data
Flammepunkt (°C):	35
Fordampningshastighed (n-butylacetat=1):	Ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ikke relevant
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	3,5 /15
Damptryk (hPa, 20°C):	59
Dampmassefylde (luft=1):	Ikke bestemt
Relativ densitet (g/cm ³):	Ikke bestemt
Opløselighed i vand (g/l, 20°C):	Blandbar
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	Ikke bestemt
Selvantændelsestemperatur (°C):	425
Viskositet (mPa*s, 20°C):	Ikke bestemt
Eksplosive egenskaber:	Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft.
Oxiderende egenskaber:	Ikke relevant

9.2. Andre oplysninger:

Organiske opløsningsmidler:	24,2%
Vand:	74,7%
Tørstof indhold:	0,9%

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet:

Ingen tilgængelige data.

10.2. Kemisk stabilitet:

Antændeligt ved temperaturer over 35°C. Dampene kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Dampene er ved almindelige temperaturer tungere end luft og kan spredes langs gulv m.v.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Ingen kendte.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet (fortsat)**10.4. Forhold, der skal undgås:**

Undgå dannelse af gnister og gløder samt opvarmning.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Kan reagere med stærke oxidationsmidler, alkalimetaller, perchlorater og peroxider.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning afgives meget giftige gasser: primært carbonoxider.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:**

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akut toksicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) = 83 mg/l/4H (Methanol) LC ₅₀ (rotte) = 117-125 mg/l/4H (Ethanol)	Ikke oplyst OECD 403	IUCLID ECHA diss.
Dermal	LD ₅₀ (kanin) = 15800 mg/kg (Methanol) LD _{Lo} (kanin) = 20000 mg/kg (Ethanol)	Ikke oplyst Ikke oplyst	IUCLID IUCLID
Oral	LD ₅₀ (rotte) = 5628 mg/kg (Methanol) LD ₅₀ (rotte) = 1780 mg/kg (Ethanol)	Ikke oplyst Ikke oplyst	IUCLID IUCLID
Ætsning/irritation:	Moderat øjenirritation, kanin (Methanol) Ingen hudirritation, kanin (Ethanol) Ingen til moderat øjenirritation, kanin (Ethanol)	Draize OECD 404 OECD 405	IUCLID IUCLID IUCLID
Sensibilisering:	Ingen hudsensibilisering, marsvin (Ethanol, methanol)	Buehler	IUCLID
CMR:	Ingen carcinogenicitet, mus (Methanol) Data for mutagenicitet er ikke entydige (Methanol) TD _{Lo} (hunrotte, oral) = 5,2 ml/kg, 10D efter undfangelse: "Effects on embryo or fetus" (Methanol) TC _{Lo} (rotte, inhalation) = 1000 ppm: "Paternal and materal effects" (Methanol)	Diverse Diverse Ikke oplyst Multigenerations	IUCLID IUCLID RTECS RTECS

Sandsynlige eksponeringsveje: Lunger, hud og mavetarmkanal.

Symptomer:

Indånding: Kan medføre irritation af luftvejene. Ved høje koncentrationer kan der komme stikken i næsen, næseflod, hoste, utilpashed, kvalme, sløvhed, svimmelhed, omtågethed, åndenød, hovedpine og evt. bevidstløshed.

Hud: Irritation med rødme. Virker affædtende. Både methanol og 2-propan-1-ol kan optages gennem huden og kan give symptomer som nævnt under indtagelse.

Øjne: Irritation med rødme, smerter og tågesyn, evt. alvorlig øjenskade.

Indtagelse: Irritation af slimhinderne i mund og mavetarmkanal. Stoffet kan optages gennem mavetarmkanal og medføre symptomer, som nævnt under indånding. Ved indtagelse af større mængder kan der opstå kredsløbsforstyrrelser som blodtryksfald og chok samt nyreskader.

Kroniske

virksomheder: Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader) og kronisk skade på den optiske nerve. Langvarig eller gentagen hudkontakt kan medføre eksem og betændelse pga. udtørring. Methanol udskilles i modermælk.

PUNKT 12: Miljøoplysninger**12.1. Toksicitet:**

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Pimephales promelas, 96h) = 15300 mg/l (Ethanol)	Ikke oplyst (FW)	IUCLID
Krebsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 9268 - 14221 mg/l (Ethanol)	Ikke oplyst (FW)	IUCLID
Alger	Ingen tilgængelige anvendelige data (Ethanol)	-	-

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Ethanol: BOD₁₅ = 71-95 % (af ThOD).

Propan-2-ol: BOD₂₀ = 72-78 % (af ThOD).

Methanol: BOD₅ = 48-75 % (af ThOD).

Alle indholdsstoffer er hurtigt nedbrydelige.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

Ethanol: Log K_{ow} < 0

Propan-2-ol: Log K_{ow} < 1

Methanol: Log K_{ow} < 0

Ingen af stofferne forventes at give anledning til bioakkumulering.

PUNKT 12: Miljøoplysninger (fortsat)

12.4. Mobilitet i jord:

Alle indholdsstoffer er opløselige i vand, og dermed må der forventes stor mobilitet i jordmiljøer.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling:

Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikaliegruppe:**EAK-kode:**

C/H

18 01 06 (rester)

H

15 02 02 (absorptionsmidler forurenede med produktet)

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nr.: 1993

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): Brandfarlig væske n.o.s. (Ethanol)

14.3. Transportfareklasse(r): 3

14.4. Emballagegruppe: III

14.5. Miljøfarer: Nej. Ingen

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

Småkolliregel, begrænset mængde, hvor det er tilstrækkeligt på hvert kolli at anføre: "UN 1993".

Kombinationsemballage: Højest 5 l pr. indvendig emballage og højest 30 l pr. kolli.

Stræk- eller krympefolie: Højest 5 l pr. indvendig emballage og højest 20 l pr. kolli.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. Arbejdsministeriets bek. om unges arbejde).

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse).

Anden mærkning:

PR-nr.: Under anmeldelse – se punkt 16.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

R 10: Brandfarlig.

R 11: Meget brandfarlig.

R 23/24/25: Giftig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse.

R 36: Irriterer øjnene.

R 39/23/24/25: Giftig: fare for varig alvorlig skade på helbred ved indånding, hudkontakt og indtagelse.

R 67: Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.

H225: Meget brandfarlig væske og damp.

H226: Brandfarlig væske og damp.

H301: Giftig ved indtagelse.

H311: Giftig ved hudkontakt

H319: Forårsager alvorlig øjenirritation.

H331: Giftig ved indånding.

H336: Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

H370: Forårsager organskader.

H371: Kan forårsage organskader.

PUNKT 16: Andre oplysninger (fortsat)

Forkortelser:

ADR = European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road

RID = Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail

At. = Arbejdstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dødelig dosis 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffektkoncentration)

TC_{Lo} = Toxic Concentration Low (Laveste skadelige koncentration)

TD_{Lo} = Toxic Dose Low (Laveste skadelige dosis)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information (International kemikaliedatabase med information om kemiske stoffer)

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances (database over toksiske effekter af kemiske stoffer)

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Produktet må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Yderligere oplysninger:

Udarbejdet ud fra de oplysninger tilgængelige for Alttox d. 28. oktober 2014.

Produktet skal anmeldes til Produktregistret, da det importeres i mængder over 100 kg pr. år.

Ændringer siden forudgående version:

1-16.

Udarbejdet af: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 / BN – kvalitetskontrol PW